

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 kr, s minden egyszeri közlés után 30 kr bérletdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Vámháboru Romániával.

K.-Vásárhely, 1886. május 18.

A Romániával való vámszerződés e hó végével lejárván, egy új szerződés megkötése iránt Bukarestben megindított tárgyalások kétheti egyezkedés után hirtelen megszűntek. A román külügy-miniszter minden bővebb megokolás nélkül értesítette a bukaresti osztrák-magyar követet, br. Mayrt, hogy Románia nem fogadhatja el Ausztria-Magyarország feltételeit.

Ezen váratlan kijelentés végleg meghusztította a csak alig megkezdett tárgyalásokat, a mi monarchiánk küldöttei azonnal elhagyták Bukarestet, s mint-hogy a jelenlegi vámszerződés ideiglenes meghosszabbítása iránt még eddig semmi-nemű lépés nem tétetett, június 1-ével mindkét részről az autonóm vámtarifa lép életbe, vagyis mindkét állam tetszés szerinti magas vámmal fogja a behozott cikkeket sújtani. A román gabona és marha, az életbeléptetendő magas vámtételek mellett, ép oly kevéssé jöhet át határainkon, mint a mily lehetetlenné lesz téve — szintén a magas vám miatt — iparcikkeink bevitel.

Vámháboru lesz a két állam között. Monarchiánk a június 1-ével életbeléptetendő általános vámtarifa értelmében nemcsak az abban foglalt magas vámtételeket, hanem ezen kívül még bizonyos tetemes pótlékokat szedhet minden egyes behozandó cikk után, sőt a határt végleg

el is zárhatja a behozatal elől. Hogy Románia sem fog a mi iparcikkeinkkel szemben kegyelmesebb lenni, arról meg lehetünk győződve.

Románia minden áron emelkedni akar, egyben át akarja ugorni azon tét, mely őt a többi előrehaladottabb, műveltebb, fejlettebb iparral bíró nemzetektől elválasztja, s ezen törekvésében nem egyszer dícséretes, de igen sokszor tulhajtott intézkedésekre ragadtatja magát.

Védelmet saját iparát, a betelepült iparosokat kedvezményben részesíti, s a külföldi iparcikkek nagy váموkkal való terhelése által szeretne iparterméneinek versenyképességet biztosítani, s emellett állhatatosan ragaszkodik ahhoz is, hogy marhája meg gabonája vámentes kivitelét élvezzen; szóval mindent szeretne kapni, de semmit sem adni. S mivel az osztrák-magyar monarchia nem hajlandó az ő tulfeszített követeléseit teljesíteni, mint makacs gyermek, duzrogva félrevonul s megszakítja a tárgyalásokat, nem gondolván meg, hogy ez elhamarkodott lépés mily végzetes lehet csak most fejlődő kereskedelmére s különösen mezőgazdaságára; mert hogy e makacskodás következményei őt fogják leginkább sújtani, az kétségtelen.

Ausztria-Magyarország bizonyára jobban kibírja a vámháboru terheit, mint Románia.

Igy áll a dolog, ha országos szempontból tekintjük azt; de egész másképen

fogjuk látni, ha tisztán székely szempontból tekintjük.

Háromszék nem sokat vesz, ha a román gabona- és marhabehozatal az autonóm vámtarifa magas vámtételei s pótlékai által meg lesz nehezítve s csaknem lehetetlenné téve; sőt mezőgazdaságunknak és az ezzel kapcsolatos marhatenyész-tésünknek némi hasznára is fog válni; ámde iparunkra halálos csapást mér.

Szegény Háromszék! hogy ennek az országos kalamitásnak súlyát is neked kell érezned!

Minél jobban fogja a két szomszéd állam a retorzió elvét alkalmazni, annál véresebb leend ez a székely iparra nézve, s míg a hatalmasok villonganak, a gyengébbek szenvedni fognak.

A monarchia diadalmasan kerülhet ki e vámháborúból, de Háromszék ipara teljesen elpusztul.

Románia, dacára annak a nyomásnak, melyet a román kormány a székely iparosokra többféle taxák szedése által gyakorolt, mindeddig elég jó piacz volt iparcikkeinkre nézve, s különösen a kézdivásárhelyiek fa-, csizma-, edény-, kalap- s egyéb gyártmányaikkal szép üzleteket csináltak; és most a román részen felállítandó magas vámtételek mellett ez meg fog szűnni, a háromszéki iparosok egyszerre elvesztik fogyasztó közönségük nagyobb részét.

E szomorú viszonyok között csupán azon egy remény maradhat fenn szá-

munkra, hogy tán a vámháboru nem sokáig fog tartani. Romániának — ha nem akarja mezőgazdaságát teljesen megsemmisíteni — felcsigázott követeléseiből engednie kell s a vámegegyezés talán még azelőtt létre jön, mielőtt a vámháboru káros következményei érezhetők lennének.

0.

Országgyűlés. A képviselőház pénteken kezdte meg a négy milliós póthitelről s a huszmillió fedezetről szóló törvényjavaslatok együttes tárgyalását. A nagyfontosságú kérdések iránt nagy érdeklődés mutatkozott úgy a ház tagjai, mint a közönség körében. A vitát a két előadó: Lukács László és Hegedűs Sándor nyitotta meg. Ezután Helfy Ignác a függetlenségi és 48-as párt, Horánszky Nándor a mérsékelt ellenzék részéről nyújtottak be határozati javaslatokat. Mindkét határozati javaslat rosszslását fejezi ki a kormány eljárása fölött s megtagadja a kormánytól a kért meghatalmazást, továbbá a pénzügyi helyzet megvizsgálására 15 tagu parlamenti bizottság kiküldetését hozza javaslatba. — A szombati ülésen Orbán Balázs szólalt fel elsőnek s a javaslat ellen érvelt. Kemény Gábor br. a tárczájához tartozó tulkiadásokat indokolta. Bottlik Lajos és Enyedi Lukács a javaslatok ellen beszéltek. Végül Tisza Kálmán mondott hosszabb beszédet, melyben az ellenzéki szónokokkal polemizált. Beszéde végén kijelentette, hogy a kormány megmarad a helyén addig, a míg bírja a korona és a többség bizalmát.

A „Székelyföld” tárczája.

Az én álmom,

vagy:

Háromszék és Kézdi-Vásárhely
200 év múlva.

Irta: Dobay János.

VI.

Utazás a magasban. — Háromszék látképe. —
Üvegpalota 52 ezer lábnyi magasságban.

Szívem megremegett a gondolatra, hogy nemsokára ismét léghajóra kell ülnöm.

Figyelmes házigazdám észrevevé, hogy engem valami bánt, s kérdé:

— Ön talán nem szeret léghajón utazni?

— Megvallom, uram, egy kissé félek.

— No, nem tesz semmit. Mindjárt segítünk a bajon. Még századunkban is vannak emberek, kik egyáltalában nem bírnak ki a légi utat; egész szervezetük felháborodik, mihielyt a szilárd talajt nem érzik lábuk alatt. Mi székelyek ez alól kivételt képezünk; a mi életszabályozó balzsamunk megedzi szervezetünket, is 10 ezer láb magasságban is ép oly jól érezzük magunkat, mint itt alant.

Ismét elővette a balzsamos üveget, s 2 cseppet töltve 2 decziliter asszu-borba, át-nyújtotta.

Felhajtam az italt s a hatás azonnal jelent-

kezett. Jótékony meleget érzék egész testemben elterjedni, s valami csodálatos vágy fogott el, szabadulni a föld terhétől s szárnyat öltve, repülni a végtelenségbe.

Isteni gyönyör tölté el egész valómat, mikor a ház fedelére felmeuve, a léghajóba ültünk.

A kis székely fiu már ott ült a kormányon s várta a parancsot:

— Egyenesen fel a magasba! — kiálta Villamosi ur.

A jármű villamos gépezete működni kezdett s mi lassan kezdtünk emelkedni.

— A magas régiókban egy kis reggeli sétát teszünk — szólt Villamosi ur — s csak azután fogjuk a vidéket részletesen megtekinteni.

A nap már fenn ragyogott a keleti égbolton, sugározónnal borítva be az alattunk elterülő pompás várost, melynek távoli körvonalai mind jobban kezdetek kidomborodni, a mint felfelé haladánk.

A légi jármű oldalán levő légsúlymérő éppen 2000 méter magasságot mutatott a tenger színé felett.

Szíves utitársam, látva, hogy mennyi gyönyört nyújt nekem e látvány, időt engedtem, hogy jól kibámulhassam magamat, s megállítattá a léghajót.

Mint egy gyönyörű szőnyeg, terült el alattunk a háromszéki szép nagy róna. Az egész északi részt Kézdi-Vásárhely városa tölté be, délen meg Sepsi-Szentgyörgy palo-

táinak s tornyainak kupolái ragyogtak a nap fényében. A két óriás város között elterülő rónák megrakva kevés számú, de nagy falukkal. Gabnaföldek; narancs-, citrom-, füge-, mandula-fákból egész erdők; a hegyoldalak mindenütt telve szőlőtőkékkel; sehol egy talpalattnyi föld műveletlenül, sehol egy kopár terület, mindenütt dalszaki buja tenyész; szóval egy valóságos paradicsom.

Kézdi-Vásárhely város úgy nézett ki, mint egy óriás kerék. Középen egy nagy tér körül-belől egy kilométer területtel, melynek közepén a kolosszális tanácsház uralta az egész környezetet. A térről 8 széles, egyenes utca futott ki, nyolcz részre osztva a várost. A főtérről minden kilométerre körutak futottak körül az egész várost. Papiroson sem lehetett volna kidolgozni oly pontosan, mint a hogy az utczák ki voltak harsítva. Egyik városrész hajszára akkora, mint a másik; egyik utca egy hajszállal sem hosszabb vagy szélesebb, mint a szomszédja. Mindenütt, a hol két utca összeér, egyforma nagyságu pompás terek remek vízművekkel, szobrokkal díszítve. A paloták fölő magasló nagyszerű pálmák, csodálatos függőkertek, folyton virágzó és illatozó növényekkel az ezeregy éj meséire emlékeztetnek. A mit az emberi ész szépet és nagyszerűt s a mit egyesítve a mindenható természet elragadót, bájoszt teremthet, minden, minden volt itt a legszebb harmoniában.

Büszke öröm dagasztá keblemet s ajkaim öntudatlanul susogák:

— Édes városom, mily dicsővé, mily nagygyá lettél!

Villamosi parancs-szava ébresztett fel merengéseimből:

— Fel a magasba! — kiáltott a kormányosnak.

Léghajónk megindult s csendesen kezdett felfelé emelkedni.

Néhány pillanat múlva a légsúlymérő már 3500 méter magasságot mutatott.

A város alattunk mind kisebbnek látszott, hanem a láthatár mindinkább kezdett kitágulni.

Villamosi ur egy kitűnő távcsövet nyújtott át, s ezen át nézve, egy ragyogó panoráma nyílt meg szemeim előtt. Közvetlen alattunk Háromszék mély völgye, mint egy kis paradicsom, elrejtve a hegyek között. Délen és keleten Románia beláthatatlan síkjai rengeteg kukorica-ültetvényekkel borítva; északra Csikmege regényes bércek közé szorított keskeny, jól művelt völgyei; nyugatra a Székelyföld többi megyéinek pompás hegyekkel és termékeny rónákkal változó festői tája együtt oly fenséges, elragadó tájképet nyújtottak, mihez hasonlót az ember csak álmaiban szokott látni. S a mint percenként mind felebb-felebb emelkedék, a látóhatár mind jobban kezdett kitágulni. Minden pillanat egy-egy új vidéket hozott

Az új igazságügyminiszter. A hivatalos lap vasárnap száma a következő királyi kéziratot közli: „Kedves Fabinyi! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán önt igazságügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem. Kelt Budapesten, 1886. évi május hó 15-én. Ferencz József s. k. Tisza Kálmán s. k.”

A görög kérdésnek e pillanatban semmi nyugtalanító jellege sincs többé. A lefegyverkezés ugyan még nincs kijelentve, de az ad hoc kinevezett kabinet ép azért hivta össze sürgősen a képviselőházat, hogy az ki legyen jelenthető. Diplomáciai körökben egészen bizonyosra veszik, hogy a kijelentés garanciákat fog tartalmazni, s ez esetben a követek ismét vissza fognak térni Athénbe és a lefegyverkezés ellenőrzésére bizottságot küldenek ki, a hajók azonban a lefegyverzés befejeztéig ott maradnak.

A felsőbb tanokatás terén jelentékeny reformok fognak közelebb létesíteni a közoktatásügyi miniszter által, melyek közül különösen ki kell emelnünk a közigazgatási tárfolyamra vonatkozó intézkedéseket, melyek ma még nincsenek ugyan véglegesen megállapítva, de az anyag a belügyminisztériumban, a többi szakminisztérium meghallgatása után, már összeállított, s az előzetes tanácskozással ezen tanfolyam tantárgyai megállapítása iránt egyelőre a belügyminisztériumok kiküldötteiből alakuló tanácskozmány elébe fognak terjeszteni.

A kézdívásárhelyi iparosok gyűlése.

K-Vásárhely, 1886. május 18.

A Romániával megindított vámszerződés iránti tárgyalások meghiusulása folytán az ipar- és kereskedelemügyi miniszter személyesen akarván meghallgatni a határszéli iparosoknak az eddigi vámszerződésből felmerült sérelmeit, felhívta Háromszék megye főispánját, hogy a megye területén levő ipartestületeket utasítsa, hogy egy-egy tekintélyesebb képviselőt küldjenek fel a folyó hó 22-én Budapesten tartandó értekezletre.

Ennek folytán Potsa József főispán ur hétfőn távirati úton hívta fel Kézdí-Vásárhely város polgármesterét, hogy aznap estére hívja össze a nagyobb iparosokat.

Este hét órakor a tanácsház nagyterme teljesen megtelt iparosokkal és érdeklődő közönséggel. Az érkező főispán viharos éljenzéssel fogadtatott. Az örömszaj lecsillapultál főispán ur előadja idejövetele okát. Elmondja, hogy a vámtárgyalások Romániával meghiusultak, s miután az eddigi szerződés május végével lejár, már június 1-én új

vámrendszer fog életbe lépni. A magyar kormány különös tekintettel lévén a határszéli iparosokra, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter folyó hó 22-re egy értekezletet hívott össze, hogy személyesen hallgassa ki az iparcikkéket kivételénél eddig felmerült sérelmeket. Mély és sokoldalú ismeretekre valló beszédben mondja el nézeteit a háromszéki kiviteli iparról, s végül felhívja a jelenlevő iparosokat, hogy válasszanak saját kebelükből egy-egy tagot az értekezletre. Ez annyival inkább előnyös lenne, mert ritkán kínálkozik hasonló kedvező alkalom, a legilletékesebb helyen közvetlenül elmondhatni sérelmeiket.

Főispán ur nagy tetszéssel fogadott beszéde után e kérdéshez hozzászóltak Szőcs József polgármester, Molnár Józsiás és még többen, s végül a gyűlés által Szőcs József polgármesteren kívül, kit a kereskedelem és iparkamara kért fel az értekezleten való megjelenésre, Molnár Józsiás, Kupán József és Sáska Antal kérték fel, hogy a folyó hó 22-én Budapesten tartandó értekezleten a kézdívásárhelyi ipartársulatokat képviseljék. A felkért tagok e megbízatást el is fogadták.

A gyűlés a távozó főispánt zajosan megéljenzvén, 8 órakor eloszlott.

Arany ohajtás.

Motto: Igazmondás nem emberszólás.
Példabeszéd.

„Szeretném visszaidézni azt a kort, midőn a székely asszony azzal dicsekedett, hogy családjának tagjai azokat az öltözeteket viselik, háztartását azok a szövetek díszítik, melyeket ő és leányai sajátkezűleg készítettek”, mondá, nem ugyan Szent József, hanem Potsa József, Háromszék megye főispánja.

Arany ohajtás, és én is szeretném visszavárásolni azon kort s épen azért helyén valónak látom elmondani egyet és mászt a mi góbé őseink nemzeti és nemzetgazdasági politikájáról és azok nagy horderejű erkölcsi következményeiről; hátha feltámadna a halott sírjából s elővenné a nyüstöt és bordát?! Épen most háromszáz éve annak, hogy őseink megállapították a székely örökösödés szabályait, mely szerint az örökölt ingatlan vagyont elidegeníteni nem volt szabad és míg a családban fia volt, a leánygyermek ingatlan vagyont nem kapott, nem örökölhett, csupán ingóságot. Ezen, ugynevezett székely constitutióknak köszönhetjük nagy részben azt, hogy nemzetiségünkben ki nem vetköztünk, másfelől azt, hogy anyáink és nagyanyáink példás erkölcsiek és példás szorgalmuk voltak. Mert a birtok elidegeníthetlen lévén: olyat itt idegen nem is szerezhett, következésképp állandólag meg sem települhetett. És így, ezen bölcs politikával,

kizárták őseink maguk közül a férget s ennélfogva nem volt, a ki őket nyelvökben, szokásaikban és erkölcsökben megrontsa, saját házukból kihit elezze.

Azzal pedig, hogy a leányokat az ingatlan vagyont örökléséből kizárták, elérték azt, hogy idegen még ezen a mézes-mázos uton sem férközhett közéjük; továbbá azt, hogy a leányok kénytelenek voltak becsületesek és munkások lenni, ha megélni és férjhez menni akartak; ezt pedig természetesen akarták. Azért aztán a leányok éjet-napot összetettek a munkában; versenyeztek egymással a fonásban, szövésben, pálinkafőzésben, hogy minél több vagyont gyűjtsenek. És gyűjtöttek is rendesen annyit, hogy éd's apámnak és éd's anyámnak nem fájt a feje a hozomány miatt és nem csinált az unokájára szálló kontót a boltban, ha leányát férjhez adta. Mint asszonyok pedig, ruházták az egész familiát a nyaktól le a bokáig s még egy-zálogos földcskét is visszaváltottak abból, a mit saját körmeikkel kerestek. (Nekem is van egy ily kiváltott földcském, a mit abban az időben épen kenderföldnek használtak. Most pityókát termelnek benne, a mit nem szükség megfenni, mert ugy is jó). Az meg aztán példátlan eset volt, hogy valamelyik leány vagy asszony erkölcsi életén folt esett volna, ámbár ez nem volt nyíltan tiltva a constitutióban.

Ilyen helyes alapra fektetett leány-nevelő intézetet még eddig semmiféle más nemzet ki nem talált; de nem is volt sehol a világon annyi boldog házasság, mint a Székelyföldön.

Ezeket csinálták ezelőtt háromszáz évvel a mi góbé őseink. Legyenek áldottak érte!

Ma persze nincs constitutio sa ezért szabad is a vásár vagytonban, erkölcsben és dologtalanságban egyaránt.

Nem szólok a tiszteletreméltó és csókolni való kivételekről; mert hála a Gondviselésnek, vagy talán a nyomorúságnak! még vannak ilyenek; hanem szólok a nagy többségről, azokról t. i., a kikre ráfér.

Ma ugyanis annak az öreg asszonynak az unokája, a ki egész életén át tépte, héhelte a kendert és rágtá a cseput, futkosott elé és hátra a matolla mellett, — mondom: annak az unokája ma egész napon át a saját haját héheli a fésűvel, czukrot rág és a hírek után futkos. A mikor pedig a mezőre kellene mennie, épen akkor jó rá valami borzasztó betegség, vagy ha a világ szája miatt rá is veszi magát: kesztyűt huz a kezére, mert megbarnul drága kezecskéjén a bőr. Télen leül a puczkéba s egész napon át piszkálja a tüzet; mert fázik a lelkem. Férjhezmenetelére nem keres, mert hát éd's apónak van három darabocská földje s abból neki is jut egy; ha pedig férjhezment: nem dolgozik

hogy mire valók. A köpeny a hideg ellen, a tömlőben meg levegő van, melyet használunk kell, mivel itt a magasban a lég oly gyér, hogy nem elég az emberi élet fenntartására.

Magunkra öltöttük a köpenyeket, melyek tetőtől talpig légmentesen befedék egész testünket, s aztán Villamosi ur nyakamba akasztotta a tömlőt.

Olyanforma volt a készülék, mint a mi lyent a buvárok a tenger alatt használtak, csak hogy sokkal tökéletesebb. A fejre egy tüvegkosár jött, mely légmentesen simul az ember nyakára; a levegővel töltött tömlőből egy cső nyult a szájhöz, a szájtól meg egy másik cső a szabadba. E csövek közül az első, melyen a szelep a száj felé nyílt, a tömlő jó levegőjét hozta a szájba és tüdőbe, a másik meg a kilehelt levegőt vitte ki a szabadba.

A mint a készülék rajtam volt, egész boldogan éreztem magamat; sem hideg, sem levegőhiány nem bántottak, és e mellett mindent láthattam, a mi alattunk volt.

A kormányos hasonlólag felöltözve, megindítá a járművet.

Sebesen kezdtünk ismét felfelé haladni. Oda néztem a légsúlymérőre. Negyvenezer lábnyi magasságban valánk.

Eszembe jutott, hogy ha most lélekző készülékünk hirtelen elromlanék, mindhárman

azért, mert ő jószágos leány s birtokot vitt a házhoz. Így aztán tönkre segíti férjét s mikor látja, hogy már csak az ő földje maradt meg a nyomorúságból: hátat fordít az ő urának s követeli még annak a fazéknak is az árát, a melyiket lakodalmi napján a kőlykek az ajtóhoz vertek.

Egy szóval: azok a derék, munkás székely asszonyok, a kiknek nagy hire bejárta az egész országot, a constitutióval együtt, kevés kivétellel, mind eltűntek az árnyék-világból s csak a képviselőjelöltek és a költők fantáziájában élnek. A kendert és lent ma holnap virágoserőpben fogják mutogatni, mint valami délszaki növényt, a melyiket most fedezett fel egy afrikai utazó. És az osztovata muzeumba kerül, nem fogja az utókor kitalálni, hogy azt a barbar ősök mire használták.

Én azt mondom, hogy az nem jól van így, a mint van. Vissza kell térni asszonyainknak anyáink életmódjához, erényeihez és foglalkozásához. Termesszék a kendert, a lent. Szőjjenek, fonjanak: nemcsak azért, mert abban maguknak és családjuknak tetemes anyagi hasznuk van, hanem azért is, mert ők maguk foglalkozván, munkához szoktatják gyermekeiket is; a munka pedig nemesis és az ilyen nemes ember kedves és becses még ebben a demokratikus időszakban is.

Ez az én jóakaratu tanácsom. Most ugyan megkértem vele; de hiszem, hogy a jövő tavaszra a Székelyföldön minden föld vége ilyen nemes-levelet termő maggal lesz behintve.

Pszl!

Tűzoltó-egylet.

Csik-Szereda, 1886. május 12-én.

Naponta olvassuk a lapokban a rémesnél rémesebb megrendítő hiób-híreket a pusztító tűzvészekről.

Nem sokára egy éve lesz, hogy egy nagyon is érezhető szükségké vált rendszeres tűzoltó-egylet alakulni kezdett városunkban, — s azóta, daczára, hogy mindenfelől támogatásban részesítették, tengődik — melynek első sorban hivatása volna a rég nélkülözött, de még mindig az éj homályában, igazabban mondva a képzeletben rejlt tűzrendészeti intézkedések pontos és szigorú végrehajtását ellenőrizni, illetve az időnkénti vizsgálatok folytán észlelt hiányokat a tűzrendészeti hatóságunk tudomására hozni.

Említett tűzoltóságunk megalakulása óta több oldalról és lapunk hasábjain is szorgalmaztatott a tűzrendészet felügyelete és az oltásnak szakszerű begyakorlására, de mind-egyedik csak annyira haladtunk, hogy ezelőtt mintegy 10 nappal az egyleti tagok a fogadalmat letették. És ezzel megint érjük be

a legkínosabb halálnak esnénk áldozatul. A levegő itt már annyira gyér lehet, — gondolám magamban, — hogy a halál pár perc alatt beállana, s megborzadtam e gondolatra.

— Talán már visszatérhetnék — szólék utitársamhoz, de feleletet nem kaptam rá.

Eszembe jutott, hogy hát én hiába fogok társamhoz beszélni, mert ha nincs levegő, a mi a hangot vezesse, az üveglárvá által amugy is elfojtott hangot nem fogja meghallani, s ezen újabb észlelet még fokozta borzadályomat.

Az egyedüliség s az elhagyatottság nyomasztó érzete vett erőt rajtam e borzasztó hangtalan magányban. Még a gép zakatolása sem volt többé hallható. Örök némaság honolt itt.

A föld képe lassanként elmaradt s a hegyek, völgyek, városok egy kék tömeggé olvadtak, s alattunk, felettünk és körülöttünk a beláthatatlan kétség: a véghetetlenség színe.

A nap mint ezüstlámpás függött az égbolton, megvilágítva a mi vérszes utunkat.

Alattunk a mélységben egy-egy fehér felhő uszott tova, mely úgy tűnt fel, mint vitorlaszárnny a sima tenger felszínén. Aztán lassanként ez is eltűnt s maradt a sivár egyformaság.

Társam meglökött s kezével a magasba intett. Oda néztem s egy fekete pontot vet-

látásövem elé. Már az erdőlyrészi legmagasabb hegyek is mind messze alattunk maradtak. Kézdí-Vásárhely és S-Szentgyörgy mint egy hangyaboly, a székely faluk mint megannyi pontok s a háromszéki róna mint egy keskeny, zöld csík tűnt elő az alattunk tátony mélységből.

Elragadtatásomból egy különös kellemetlen érzés ébresztett fel; nagyon fáztam. A hol a nap sugarai érték testemet, jótékony meleget érzék, de az árnyékban csak amugy dideregtek tagjaim. Ezen kívül egész testemre valami nyomás nehezült. Tüdőm zihált s úgy érzém magamat, mintha ereim szét akartak volna pattanni. Arczomról omlott az izadtság. Megtörtültem: véres viz volt.

A légsúlymérő 4800 méter magasságot mutatott.

Azonnal tisztában valék a dologgal. A megrikult levegő nem képes elég táplálékot nyújtani a tüdőnek, s nem bírván elég nyomással, porusaimon a vér szivárog ki.

Aggódva néztem utitársam felé. Ő megértette tekintetemet s mosolyogva szólt:

— Az ön teste még nem elég edzett a ritka levegő és hideg iránt. Tehát öltözzünk neki:

— Pista, megállj — kiáltá a kormányosnak. — A léggömböt készítsd elő, a magassági légző készüléket és köpenyt vedd elő. Tovább megyünk fölfelé.

Miközben a kormányos a légi kocsiládából kiszedte a rendelt eszközöket, utitársam következőleg magyarázta meg a dolgot:

— Ha legalább 40 ezer láb magasságig akarunk feljutni, szükséges a léggömböt oda igazítani. A köneny, melyet rendes körülmények között használunk, csak 14-szer lévén könnyebb a levegőnél, nem alkalmas a magasabb légi utazásokhoz. E czélra egy ujonnan feltalált oly elemet használunk, mely 27-szer könnyebb a levegőnél. A könenyt kibocsátjuk s az új elemmel töltjük meg a gömböt; az aztán emelni fog minket, a míg csak akarjuk. Szükséges ezt tennünk, mert villamos hajtógép a lég ritkaságából kifolyó csekélyebb ellenállási képesség miatt a léggömböt csak igen lassan hajtáná.

— S nem lehet tartani attól, hogy a külső gyér levegő csak nagyon kis részben ellensúlyozván a belső, könnyebb lég nyomását, a léggömb el fog repedni?

— Világrt sem. Ki van számítva, hogy a léggömb fala mekkora belső nyomást bír meg, s egy elmés készülékű biztosító szelep őrökdi a léggömb épsége felett.

A kormányos ezalatt végezte a léggömb ujrátöltését. Az elem egy kis vasládában volt összeréselve s épen elegendő volt a gömb számára. A mint ezzel elkészült, két köpenyt és két tömlőalakú készüléket adott át nekünk. Utitársam aztán megmagyarázta

egy évig, vagy legalább is addig, míg megint elég a városnak egy negyedrésze, hogy egy ilyen katasztrófa közönyösségéből megint felriassza a tüzoltó-egyletet!...

Mit vár az egylet parancsnoksága? Mit akar ezzel a folytonos semmit-tevéssel? Miért nem hoztatnak egy szakképzett tüzoltót, hogy a tüzoltók idejekorán és minél hamarabb el-sajátítsanak annyi gyakorlatot, hogy tűz esetén rendszeresen működhessenek? Vagy azt hiszi, hogy majd a nyáron, a munkaidő alatt, gyakorlatokra fognak járni a nagy részben gazdálkodó egyleti tagok?!

Borzalom hatja át a közérdek, a személy- és vagyonbiztonság iránt érzékkel bíró ember keblét, ha városunkat szemle alá véve, a veszélyesnél veszélyesebb tüzfészkeket meglátja.

Küszbő előtt áll azon rémes, vészterhes időszak, melyben gyakori tüzesetek fordulnak elő s azt kérdezzük a tüzoltó egylet parancsnokságától, hogy a teljes készületlenség következményeier kiket terhelend a felelősség?! Ahhoz, azt hisszük, nem kell kommentár.

Ez alkalommal a tűzrendőri szabályzat sürgős megalkotására és életbeléptetésére kell figyelmeztetnünk az illető intézőket.

Ne engedjük magukat most még már Ázsziától is megölöztetni, hol már szinte belátva ezen intézmény nélkülözhetlenségét, hazánkból requiráltak tüzoltó főparancsnokot tüzoltó-egyletek szervezésére! Törekedjenek az egyletet több erőlyllyel és kitartással vezetni és a hozzá költött várakozásnak megfelelő szervezéshez juttatni.

Hugor.

Ipart és vasutat a Székelyföldnek!

Ily czim alatt jelent meg egy kis röpirat, melyet S. S. irt és melyet a Pallas részvénytársaság nyomdája oly nemes, egyszerű izléssel állított ki!

A röpirat abból indul ki, hogy egyrészt a székelyek kivándorlásának megakadályozása, másrészt Erdély e magyar részének közgazdasági értékelése szempontjából kívánatos a gyáripart a Székelyföldön megteremteni. Ennek azonban a főlöföltétele a megfelelő vasuti hálózat megteremtése, mely különben politikai szempontból is fontos, mert azáltal, hogy vasut az egész belterületen nem létezik, az oláhság egyesülhetése ellen beékelt élő sziklalat, a székelység, egy rögtönzött muszka-oláh invázió esetén önmagára van utalva, vagy legalább gyors védelemben nem részesülhetne.

A Székelyföld szerző szerint természeti kincseinel, tulnépességénél és magyarságánál fogva fölötté alkalmas az ipar megterem-

tésére és fejlesztésére. Szerző oly ipart kíván teremteni, melynek legelső sorban hazánk a biztos piacza. A Székelyföldet magyar Svájczzá szeretné alakítani. A kormány-nak nemzeti kötelessége inkább ma, mint holnap a Feketetengerrel való igazi keleti összeköttetést a Székelyföldön át az oláh kormány-nál kieszközölni, — mert e részben minden napi késedelem évek gyümölcsétől foszt meg.

Szerző részletesen ismerteti a létesítendő vasuti hálózatot, melynek Marosvásárhely felé kell gravitálni. Engedélyezve vannak a M.-Vásárhelytől Paradj, esetleg Székely-Udvarhelyig, a Nárád, esetleg Küküllő völgyén építendő helyi vasut előmunkálatai. Ezt azonban szerző szerint legalább is oly alapra kell fektetni, hogy idővel mint marosvásárhely-okna-galaczi elsőrendű nemzetközi vasut szerepelhessen.

Szerző a Gyimesen vagy Sósmezőn át Okna-Galacra vezető vonal előnyeit nem akarja a Szászrégentől Tölgyes-Tascani-Ödössára tervezett vasut fölé helyezni. De kiemeli, hogy az egyelőre M.-Vásárhelyről Paradjra tervezett vasut alapjai — ha mint helyi érdekű vasut, tehát nem állami garancia mellett épülne is, — akkép fektettesenek le, hogy a vonal idővel elsőrendű vasutat pótolhasson.

Ha kiépül a m.-vásárhely-tölgyesi, valamint a m.-vásárhely-gyimesi fővonal, a Székelyföldnek akkor kell tranzverzális vasutat nyernie, mely keresztül metszené Gyergyót, Csikot, Udvarhely és Háromszék megyéket és alkalmas ponton csatlakoznék a magyar államvasutak brassói vonalához. Nagyfontosságú nemzetközi vonal Budapestet keleten a Székelyföld szívéen át legrövidebben és legegyszerűbben köthetné össze a Feketetengerrel.

Tervben van ezenkívül a háromszéki vasut és az Udvarhelytől Gyimesig, Csikszereada és Szépvíz érintésénél építendő vasut. Ezek a vicinális vasuti törvény alapján alig létesíthetnek, és az elsőbbségi kötvényeket nem jegyezhetik. Szükség van a kormány és a törvényhozás támogatására, és ennek kieszközölése végett a sajtó közbenjárására appellál.

A mi pedig az ipar létesítését illeti, miután a népesség józaneszű, szívos, kitartó a szorgalomban és az iparra ős hajlama van, a fejlődés magas vonalra emelkedhetik. Az ipartelepek és gyárak létesítésére nézve szerző kevés instrukciót ad. A vállalkozás, a tőke ebből nem merithet impulzust, de az talán nem is lehet czélja ily hangulatot keltetni hivatott röpiratnak. A részletek kidolgozása későbbi dolog.

Az ipar megteremtésére vonatkozólag a következőket találjuk a füzet végén: A Szá-

kadát kiaknázhatlan kincses bányá; ott van a híres trachyt, szóda, kátrány s valószínűleg petroleum; ott a kitünő fedőlemezek; nem is szólva a kifejlődhető nagy faiparról, keletkező butorgyárakról stb., csupán az üveggyártást említjük fel, mint olyat, mely roppant nagy fontosságu ezen vidéken. Tudvalevő dolog, hogy a finom üveg előállításához az arra alkalmas quartz-homok szükséges, mely homoknem az egész osztrák-magyar monarchiába Szászországból, Hohenbachból importáltatik s azon vidék a boldog milliomas földterületek egyike az ő homokja által.

Ezekben ismertettük röviden e röpirat vázlatát, mely tartalmánál és irányánál fogva figyelemre méltó.

Színészet.

Csik-Szereada, 1886. május 12.

A városunkban működő Völgyi O. József színtársulata kitünő műsorral állott elő, s bizony több pártolást érdemelne közönségünkől, mint a minőben részesül. Dráma-, vígjáték- és népszínmű-személyzete kiegészített és jó.

A társulat újabb tagjai közül kiemeljük a következőket:

Lomniczi Béla, szerelmes és hős. Fialtal, szép arca eléggé megfelel a szerepkörnek, melyet játszik. A társulat legtehetségesebb tagja. Van benne hev és nagy alakító tehetség. Alakjait nemcsak általános vonásokban jellemzi, de egyéni jelleget is tud nekik adni.

E. Szabó Róza, népszínmű-énekesnő. Igen kedves színpadi alak. Hangja nem nagy terjedelmű, de kellemes és jó iskoláról tanuskodik. Játéka teljes színpadi rutinnal bír s mindig jókedvű és élénk.

Györfffyné P. Erzsébet, drámai anya. Közönségünk régi ismerőse és kedvence, s csak gratulálhatunk Völgyi igazgatónak, hogy őt szerződtette.

Csütörtökön folyó hó 6-án csekély számú közönség előtt színe került Szigethi József „A nőemancipáció” című énekes bohózata. A közönség igen jól mulatott az összevágó és szép sikerrel előadott darabon. E. Szabó Róza, Fábiánné, Lomniczi voltak az est hősei. Utóbbi figyelmeztetjük azonban, hogy játékanak hatását ne rontsa össze az igen gyors beszéléssel.

Szombaton folyó hó 8-án adatott „A falu ördöge”, Bokodi Antal népszínműve. Az előadás jó sikert aratott, melyben E. Szabó Róza, Némethy Lilla, Györfffyné, Lomniczi, Völgyi és Iványi osztozkodtak.

Vasárnap folyó hó 9-én „Zilah herceg”, hozatott színe telt ház előtt. Ezen érdekes darab előadása teljesen sikerültnek mondható s a szereplők ügyesen domborították ki nehéz szerepeiket.

Némethy Lilla, Lendvay, Harayné, Lomniczi, Völgyi és Iványi dícsératen működtek közre, miért a közönség többször zajosan megtapsolta.

Kedden folyó hó 11-én Putlitz G. „Nem jó a tüzzel játszani” 3 felvonásos vígjátéka adatott elő. A szellemes vígjáték finom, könnyű komikuma különösen Némethy Lilla

het étkezni, sőt kellemes társaságban is ritkán van hiány. Ha valaki odalent megunja az életet vagy szabadulni akar a komor esős időtől, vagy lelke, bánattól gyötörve, magányt ohaít, feljön ide, s itt, az örökös napfény s örökös némaság hazájában, a szív könnyen feledi a földi bajokat, a háborgó szenvedélyek lecsillapulnak s isteni béke tölti el a keblet. Ah, uram, van valami fel-emelő azon gondolatban, hogy az ember, eme gyarló porszem, egy kis világot teremtett magának ég és föld között! Alattunk 15 ezer méternyire a mi parányi planétánk, felettünk és körülöttünk az óriás világ-egyetem, melynek nagy tömegében földünk egy porszem s annak egy atóma az ember, s itt a véghetelenség előcsarnokában hogyne feledné az ember minden apró baját, melyet amaz apró sártömegről, a földről, hozott magával!? Tekintsen ki, uram, ezen üvegfalakon; az a beláthatatlan kétség: aether, mely mint óriás tenger folyja körül a mindenséget betöltő millió meg millió világot. E végtelen tengerben usznak, keringenek, forognak s kergetőznek rémes sebességgel a világ-szörnyek, soha el nem érve, soha el nem hagyva egymást. S ha meggondoljuk, hogy parányi lépést tettünk e csodás világ felé: nem tölti-e el szívünket büszke öröm? nem jut-e eszünkbe, hogy e véghetelenséggel, e nagysággal szemben mily parányiak va-

(Molden Alice), Lomniczi (Huber Godofréd), Györfffyné (Netti), Harayné (Teréz) és Völgyi (Weller) kedélyes és könnyed játékában tükröződött vissza, kiket a közönség gyakori zajos tapsokkal jualmazott.

Szerdán folyó hó 12-én adatott „Narciss, Páris bohóca, vagy: Pompadour marquisnő bukása”, színmű 5 felvonásban. Irta Brachvogel. Fordította Mártonffy Frigyes. A kitünő darab kitünő előadásban lett előállítva, s valóban kár, hogy e nagyhatású előadásra alig középszámu közönség jött össze. Az előadás sikerében az oroszánrészt Lomniczinak jutott, ki Narcisst oly nagyszerűen és megragadó vonásokban ábrázolta s a szenvedély-kitöréseket oly megrázóan állította elénk, hogy játékát méltán lehet művészinak mondani. Györfffyné (Pompadour marquisnő) szintén oly sikerült alakításban mutatta be szerepét, hogy sokszor zajos tapsokra ragadta a közönséget.

Eddig valamennyi előadással meg volt elégedve a közönség, de méltán boszankodott azon indolencia miatt, hogy néhány ur kedvét leli azon eléggé jellemző mulatságban, hogy a színház-teremben még előadás alatt is a közönség között szivarra gyújt és szivarozik a rendőrség és a kirendelt tüzoltók szemelátára.

Felhívjuk erre a rendőrkapitány ur figyelmét, s kérjük, tiltsa el szigoruan az ilyenféle időtöltést, s ha mégis akadna, a ki a rendőri tilalmat nem respektálja, büntesse meg szigoruan! III

Külömfélék.

— Vendége volt Kézdi-Vásárhely városának folyó hó 18-án. Dr. Klamarek János osztálytanácsos, a vallás- és közok. minisztériumtól kiküldetve, megtekintette a kantai minorita algymnasiumot, a jelenleg honvéd-laktanyául szolgáló régi katonai tanintézeti épületet. Megnézte a háromszéki Erzsébet árvaleánynevelő intézetet, melynek berendezéséről elismeréssel nyilatkozott. Vajha ezen látogatásnak egy oly regóta várt polgári iskola lenne az eredménye!

— Hymen. Vajna Dénes, a kovásznai kir. járásbóság derék ifju albirája, folyó hó 18-kán tartá esküvőjét Szárazpatakon a bájós Pócsa Anna kisasszonnyal. A szertartás középszámu, de fényes közönség előtt folyt. A násznagyi tisztelet Potsa József háromszékmegyei főispán töltötte be. Vőfélyek: Solyom Miklós kir. alügyész és Antos József ügyvéd; koszosur leányok: Imre Anna Léczfalváról és Imecs Ilona Csesztvéről. Az ifju pár még aznap elutazott Kovásznára. Áldást és boldogságot kívánunk e házasságra!

— Meghívó. A Kézdi-Vásárhely városi fiatalság önképző-köre folyó évi május hó 23-kán a közs. fu-iskola I. osztálya tantermében d. u. 3 órakor alakuló közgyűlést tart, melyre a tisztelt tagok és az ügy iránt érdeklődők atyafiságos szeretettel meghívotnak. Kézdi-Vásárhelytől, 1886. május 19-én. Az ideiglenes bizottság.

— Időjárásunk. Az idén a fagyos szentek hozták meg Háromszéknek a szép időt. Pongrácz ur megtagadván ősi szokásait, Szervác és Bonifác urak is követték példáját, s mindhármán derült, vidám arccal jelen-

gyunk mi? s a bámulat s egész valónkat eltöltött az a fenséges érzet nem zár-e ki szívünkől minden kicsinyes bánatot, fájdalmat!... Szóval, uram, ez a vigasztalódás helye!

— De van mégis valami lehangoló azon tudatban, — szóltam közbe — hogy csak egy vékony üvegfal választ el a haláltól. Ama kék tengerből, mely a mi kis világunkat, a mi kis palotánkat körülveszi, mintha látnám a halál arcát felmerülni. Egyik üveg-fal szakadjon be, a mi életet levegőnk szálljon el, s mi levegőhiány miatt mindnyájan megfuladunk, örökre megvigasztalódunk.

— Hjah, az igaz, — válaszolt társam — de hát nem élünk-e a földön is mindig a halál szomszédságában? Én azt hiszem, hogy itt csak egy veszély fenyeget, de ott lennt minden lépten-nyomon mennyi?!

— De hát, kérem, nem lehet attól is tartani, hogy egy szélroham magával ragadja az egész palotát?

— A szelek ott lennt elvégzik munkájukat s ide nem hatolnak fel. Itt örökös szélesend uralg. Azonban, ha úgy tetszik, manjünk be az étterembe; egy kis reggeli nem fog ártani.

(Folyt. következik.)

tek meg és távoztak, dus áldásos időt hagy-
maguk után. Meleg nyári esők s jóté-
kony napfény váltják azóta fel egymást, üde
zöld színnel borítva be az egész természe-
tet. A növényzet rohamosan fejlődik, a ve-
tések mindenfelé sokat ígérnek.

— **A csiksomlyói jótékony nőegylet** által f. hó
11-én rendezett estélyi kitérő sikeréről vet-
tünk tudósítást. Kövéri Lászlóné ő nagysága
mint rendező oly élvezetes estét szerzett a
közönségnek, melynek kedves emléke sokáig
élénken fog megmaradni. E helyen is köszö-
netet és elismerést mondunk a rendező ur-
asszonynak, valamint Szász Károlyné, Boes-
kor Ádámné, Nagy Leontin és Kövéri Paula
urnőeknek a szíves közreműködésért. Csik-
Somlyó intelligenciája büszke lehet az élénk
társadalmi életre s a minden szép és nemes
íránt lelkesülő nőkre. Kívánjuk, hogy ezen
szép törekvés maradjon mindig.

— **Dinamit-merénylet.** A múlt héten Ikafal-
ván egy ember boszúból dinamitot dobott
a községi bíró istállójába oly czéllal, hogy
azt a levegőbe röptse. A felrobbanó dinamit
osekely menziségnél fogva csak az istálló-
ban levő ökrökben tett némi kárt, a mennyi-
ben az egyiknek szarvát leszakította, a má-
sikon jelentéktelen sebet ejtett. Egyéb baj
nem történt. A tettest elfogták.

— **Csik-Szeredában** már huzamosabb idő
óta egy Mózi nevéül örült tartózkodik. Eddig
még csak tűrhető volt, mert csendesen viselte
magát, de az utóbbi időben olyan zajos lett,
hogy sokszor torka szakadtából ordítva
félleg meztelenül fut az utcákon végig s oly
megbotránkoztatón káromkodik, hogy a nők
már az utcán jární is röstöltek. A mi váro-
sunk talán az egyedüli széles Magyarorszá-
gon, hol a rendőrség az ilyen szemérem el-
leni botrányt eltűri; kérjük azért a t. rend-
őrkapitány urat: sziveskedjék ezen állapot-
nak véget vetni.

— **A csiksomlyói róm. kath. tanítóképzőben**
a jelen évi tanítóképesítő vizsgálatok június
hó 16-án kezdődnek. Jelentkezni kell június
1-ig az igazgatóságnál. A tanévvégi osztály-
vizsgálatok rendje következő: június 23-án
hitant és nevelést; 25-én magyar, német
nyelv, történet, földrajz és alkotmánytan;
26-án mennyiségtan, természetrajz, termé-
szettan, gazdaságtan, zene, tanítási gyakor-
latok, torna. A tantárgyak ezen csoportosi-
tása szerint mind a három osztálynak lesz
vizsgálata naponként. Kezdődik a vizsgálat
mindig reggeli 8 órakor, s folytatódik a kö-
rülményekhez képest délután is. A tanév
befejeztetik június 29-én. Csik-Somlyó, 1886.
május 7-én. Az igazgatóság.

— **Az idén nem lesz országos tanítógyűlés.**
A közoktat. miniszter az összes tanfelügye-
lőkhöz sürgős rendeletet intézett, melynek
intézkedései szerint az idén takarékoság
szempontjából magyar nyelvi pótanfolyam
nem lesz, mert az ideje már lejárt, az or-
szágos tanítógyűlés sem fog összehívni s
végül az állami és községi segélyezett isko-
lák tanítóinak és tanítóőnéinek a tanítói
gyűlések alkalmával szabály szerint járt
rapiditják s utóköltések sem adhatók ki ez
évben.

— **A közjegyzőségre vonatkozó törvények**
(1874: XXXV, 1880: LI és 1886: VII) és
az ezekre vonatkozó miniszteri rendeletek
szakszerű használatra. A „Magyar Igazság-
ügy” kiadása (Budapest, Singer és Wolfner
könyvkereskedése) Andrassy-ut 10. szám,
ára 60 kr. A közjegyzőségre vonatkozó tör-
vények és szabályrendeletek ezen kiadása
szakszerű használatra olykép van beren-
dezve, hogy az 1874. évi közjegyzői törvény
hatályban maradt §§-ai és az 1886. novella
egybeillesztve képezi a közjegyzői törvényt
mai érvényében. Az összes idevágó minisz-
teri szabályrendeletek, valamint a közjegyzői
díjakra vonatkozó törvény hozzácsatolásával
oly kézikönyvet bocsát közre a kiadó-czég,
milyen eddigelé a közjegyzőségre czélsze-
rűbb és teljesebb nincs. A kényelmes zseb-
alaku köteteske szép nagybetűs nyomású
és külső kiállítása is igen tetszetős.

— **Kapisztrán János szentté avatása.** A Ka-
pisztrán szerzet generálisa, ki Rómában szék-
el, kérését intéztette a pápához, hogy a bol-
doggá avatott Kapisztrán János tiszteletét
az egész egyháza terjessze ki, mert eddig-
elé a nevenapján csak Magyarországon

mondtak officiumot és missát. A generális
fölszólította a magyar püspöki kart is, hogy
pártolja a kérelmet s a püspöki kar, mely
most együtt volt a fővárosban, Símor her-
ceggel együtt elfogadta az indítványt
és a szentté avatás érdekében fölratott fog
intézni a pápához.

— **A csángó-magyar egyesület** igazgató
választmánya pénteken délután tartott ülés-
sén Somssich Pálnékné indítványozta, hogy az
egyesület vagyonát képező 20 ezer forint felé-
nek, 10 ezernek a kamatját, állandóan a bu-
karesti római katolikus plebániának adják,
a másikat pedig a kamatait a protestáns
egyház fölségére. A választmány azt
határozta, hogy a plebánia javára 450 forintot
fog adni, de további kötelezettségeket nem
vállal el. A pénztáros előterjesztette az
újabb adakozásokról szóló kimutatást, utána
pedig az elnök jelentette, hogy a közlekedés-
ügyi miniszter az egyesületnek a hatóság-
okkal való levelezésében portómentességet
engedélyeztet.

— **Rettenetes forgószél** dühöngött múlt csü-
törtökön Madridban, melynek 80 ember-
élet esett áldozatul s 400 szenvedett súlyos
sérülést. Több ház összedőlt s a San Gero-
nimo templom tornyának egy része. Egy
mosóház összedőlésénél tizenhárom ember
halt meg s harmincz megsérült. Egy kórház
összeomlott födelétől hatvankét ember sé-
rült meg súlyosan. Sok ember az utcán esett
össze s sérült meg. A retentő forgószél a
telegráfok és telefonok drótjait összeszak-
gatta, az omnibus és lovasúti kocsikat messze
elsöpörte s a vasúti kocsikat a vágányokról
kiemelte. Körülbelül tízezer fát csavart ki
a gyökereiből a dühöngő elem. A San Lo-
renzó templom udvarán egy bedült fal nagy
sírásót ölt meg s öt ember megsérült. Mad-
rid környékén is sok kárt tett a forgószél
életben és vagyonban.

— **Magyar ember találománya Franciaország-
ban.** A Lumière Electricque legutolsó szá-
mában érdekes hír van; Fodor István
magyar mérnök a távirásnak egy új módszer-
t talált föl, s a francia posta- és táviró-mi-
niszterium most kísérleteket tesz vele s va-
lószerűleg alkalmazni is fogja. Az új távirás
igen eredeti eszme, s abból áll, hogy ezen-
tul nem leírt szavakat küldjenek a táviró-
hivatalba, hanem azokat előbb szedessék a
nyomdában, s magát az ólomszedést bocsa-
sák a táviróhívató rendelkezésére. Ezt a sze-
dést aztán a feladási állomáson beteszik az
önműködő készülékbe, belevezetik a villa-
mos áramot s a mint az áram megindul, az
érkezési állomáson rögtön papírosra má-
solni kezdi az ólombetűket a legpontosab-
ban, s óránkint 4000 szónyi gyorsasággal.
Mint ebből látható, az új távirás általános
használatra nem igen vergődhetik, mert
kissé körülmenyes dolog volna a távirato-
kat előbb kiszedni a nyomdában, s aztán
fáradtságos is, mert egy szedő legfeljebb
250—300 szót szed egy órában, s így egy-
egy ilyen készülékhez 12—16 szedő kel-
lene oda állítani, hogy a 4000 szónyi mun-
kaerőjét kiaknázzák. Nagy hasznát fogják
azonban venni e módszernek a már kiszé-
dett újságcikkek, parlamenti beszédek, tu-
dósítások és árfolyamok táviratozásánál,
mert a táviróhivatalba el lehet a szedés
ólmoleöntését is küldeni.

— **Hogy lesz nagykoru a kínai császár?**
Egy tien-csini levélből, mely márcz. 20-áról
kelt, vesszük ki e leírás: Egész Kína el-
van most foglalva azzal a nagyfontosságú
eseménnyel, hogy nem sokára kimondják
a 16 éves császár nagykorúsítását. E vég-
ből a császár április vége felé megteszi a
szokásos utazást a „tunglingok”-hoz, ősei
sírjaihoz, a melyek mintegy 20 mérföldre
feküsznek Pekingtől kelet felé. Két millió
taelba, vagyis mintegy hat millió márkába
kerül ez az út. Li-Csung-Tang peccsi-ial-
király, ki az európaiaknak nagy barátja,
fog szerepelni ennél az utnál, mint az utazás
marsallja. Az egész út hosszában nagyszé-
rű épületeket emelnek végig a városokon,
melyeken a császár átvonul, gyékényfalakat
emelnek s mindenütt katonaság képez sor-
falat. A hivatalnokok, kik a császárt kísé-
rik, mindnyájan óriási összegeket kapnak:
a sirok első mandarinja 120 ezer táelt, az
utazási marsall 200 ezer táelt. Az utazás
után a fiatal császár hozzáfog 36 felesége
megválasztásához, a mely czéllal a legfőbb
polgári hivatalnokok egész az ötödik
rangig, a legfőbb katonai hivatalnokok
pedig a negyedik rangig kiállítják előtte
szépségükről híres leányait.

Közzgazdaság.

Kimutatás a „gyergyói első takarékpénztár”
1886. ápril havi forgalmáról. Bevétel: betét
34 tétel alatt 5481 frt 21 kr; visszafizetett
váltó 42,527 frt; visszafizetett kötvény 33
ezer 597 frt; visszafizetett előleg 39 frt; be-
fizetett kamat 2011 frt 76 kr; befizetett ille-
ték 1016 frt 73 kr; betéti könyvekre 1 frt
20 kr; késedelmi kamat 9 frt 21 kr; intézetv.

váltókra felvett kölcsön 33,000 frt; visszvál-
tókra felvett kölcsön 8900 frt; belyeg-illeték
19 kr; különféle 229 frt; összesen: 126,812
frt 30 kr; pénztárkészlet-előhozatal 1886.
márczius 31-től 9543 frt 70 kr; főösszeg:
136,356 frt. Kiadás: visszafizetett betét
és tőkésített kamatok 49 tétel alatt 22,033
frt 42 kr; visszafizetett betét és tőkésített
kamatok folyó kamatai 94 frt 12 kr; kölcsön
adatott váltóra 43,724 frt; kölcsön adatott
kötvényre 33,363 frt; kölcsön adatott előlegre
39 frt; kifizetett osztalék 112 frt; házbér 75
frt; tisztviselők és szolga fizetése 1886. ápril
havára 214 frt 16 kr; hűti biztosok napdíjai
55 frt; intézeti váltókra felvett kölcsön be-
váltás 21,000 frt; visszaváltókra felvett köl-
csön-beváltás 6890 frt; felvett kölcsönök
után kamat 673 frt 94 kr; 10%-os tőke-ka-
matadó 3 frt 4 kr; belyeg-illeték 51 frt 23
kr; ügyészi számlára 450 frt; megjelenési
díj 22 frt; üzleti költség 242 frt 83 kr; ösz-
szesen: 129,042 frt 74 kr; pénztármaradvány
1886. ápril 30-án 7313 frt 26 kr; főösszeg:
136,356 frt. A „gyergyói első takarékpénz-
tár részvénytársaság” elnöksége Gyergyó-
Sztmiklóson, 1886. május 1-én Merza Kristóf
elnök, Juhász Károly titkár.

Szerkesztői iissenet.

Psztt urnak. Köszönjük. Minél gyakrabban legyen
szerencsénk.

Felelős szerkesztők:

lfj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Sz. 1567. tkkvi

1886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság, közhírré te-
szí, hogy kovásznai Varga Mihályné
Greising Anna végrehajtónak osdolai
Vajna Péter végrehajtást szenvedő elleni
260 frt tőke követelés és járulékai iránti
végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi
kir. törvényszék területén levő, Osdola
községben fekvő, az osdolai 441. sz. tjkv-
ben A+ alatt foglalt 982., 983., 983¹/₂,
hr. sz. 462 frt becsértékű, 1829. hr. sz.
8 frt b. é., 2817. hr. sz. 26 frt b. é., 3329¹/₂,
3330¹/₂ hr. sz. 50 frt b. é., 3596. hr. sz.
30 frt b. é., 4410. hr. sz. 17 frt b. é.,
4525. hr. sz. 14 frt b. é., 4526. hr. sz. 5
frt b. é., 4560., 4565. hr. sz. 25 frt b. é.,
4596., 4597., 4598. hr. sz. 45 frt b. é.,
4885. hr. sz. 39 frt b. é., 5792. hr. sz. 2
frt b. é., 5793. hr. sz. 8 frt 50 kr b. é.,
5906. hr. sz. 22 frt b. é., 6385. hr. sz. 30
frt b. é., 7781., 7782. hr. sz. 32 frt b. é.,
8184. hr. sz. 2 frt b. é., 8632. hr. sz. 40
frt b. é., 8853. hr. sz. 33 frt b. é., osdo-
lai Vajna Péter s neje Dénes Teréziával
egyenlő arányban közösen birt ingatla-
naikra nézve egészen, összesen 890 frt
50 krban megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte, és hogy a fentebb

megjelölt ingatlanok az 1886. évi május
hó 29-ik napján d. e. 9 órakor Osdola
községben a községi házánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított ki-
kiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az
ingatlan becsárának 10%-át telek-
könyvi testenkint készpénzben vagy az
1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. a kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz.
170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék
mint telekkönyvi hatóság üléséből 1886.
évi márczius hó 17-én.

Sz. 2150. tkkvi

1886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság, közhírré te-
szí, hogy Bartha Józsefné Hegyesi Teréz
végrehajtónak Kanabé András végre-
hajtást szenvedő elleni 30 frt tőke köve-
telés és járulékai iránti végrehajtási
ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvény-
szék területén levő, K.-Szentlélek köz-
ségben fekvő, a k.-szentléleki 614. sz.
tjkvben foglalt 1419. hr. sz. 24 frt, 1781.,
1782. hr. sz. 170 frt, 2457. hr. sz. 51
frt, 3529. hr. sz. 61 frt, 3533. hr. sz. 43
frt, 9508., hr. sz. 87 frt, 9804¹/₂ hr. sz.
18 frt becsértékű ingatlanokra mint
ezennel megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte, és hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az 1886. évi július
hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor K.-
Szentlélek községben a község házánál
megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alul is eladatni
fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az
ingatlan becsárának 10 százalékat
készpénzben vagy az 1881. évi LX.
törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi no-
vember 1-én 3333. sz. a kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kiküldött
kezehez letenni, avagy az 1881. évi 60.
t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki-
állított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék
mint telekkönyvi hatóság üléséből 1886.
évi április hó 14-én.

RUHASZÖVETEK

csakis tartós juhgyapjuból, középtermű férfiak számára

3.10 méter)	4 frt 96 krért jó	juhgyapjuból,
egy)	8 frt — krért jobb	"
ruhára)	10 frt — krért finom	"
	12 frt 40 krért egész finom	"

Utazó-plaidek (nagy kendők) darabonként 4 frttól 5, 8, 12 frtig. Kiváló finom
öltönyöket, nadrágokat, felöltőket, kabát- és esőköpeny-szövegeteket, katonapozsztót,
aba-posztót, egyenruha-posztót, kammgarn, cheviot, trico, női és teke-asztali, peru-
vien, dosking szövegeteket ajánl

Alapítottott

STIKAROFKY JÁNOS

1886-ban.

gyári raktára BRÜNNBEN.

Minták bérmentve küldetnek; a szabómester urnaknak minta-kártyák bérmen-
tetlenül; postai utánvét mellett küldemények 10 frton felül bérmentesen.

Állandó posztó-raktárom van, mely több értéket képvisel 150,000 frtnál o. é.,
és így önként érthető, hogy nagy üzletemben sok 1 - 5 méter hosszú maradék
van s kénytelen vagyok az efféle maradékokat nagyon leszállítva,
az előállítási áron eladni. Minták ezekből nem küldhetők, de a
nem tetsző maradékok becsértéltetnek vagy a pénz visszaadatik. (Megjegyzem,
hogy más czégek becsértélik a maradékokat is talán még rosszabb portékával, de a
pénzt vissza nem adják).

Csaló czégek utánzásai miatt kénytelen vagyok a hirdetéssel felhagyni; ké-
rem tehát a t. cz. megrendelőket, tartsák meg emléküben szolid czégemet, s mi-
kor szükségük lesz, szerencsésültesse nek becses megrendelésükkel, melyeket a leg-
nagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Levelek elfogadtatnak magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia
nyelven.

(13—20)

yom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.